

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАПН УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА
КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ У
ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ПРАЦІВНИКІВ
ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ»

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЗП(ПТ)О НА ЗАСАДАХ ПЕДАГОГІЧНОЇ ЛОГІСТИКИ: СТАН, РЕАЛІЇ, ДОСВІ

МАТЕРІАЛИ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

17 листопада 2022 р.

Київ:
ДЗВО «УМО» НАПН України
Чернівці:
Видавничий дім «Букрек»

УДК 377.091(043.2)

Друкується за рішенням вченої ради ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (протокол № 11 від 30 листопада 2022 р.)

Розглянуто та схвалено Вченою радою Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (протокол № 7 від 8 листопада 2022 р.)

Розглянуто та схвалено Науково-методичною радою Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Чернівецькій області (протокол № 3 від 26 жовтня 2022 р.)

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИПУСК

Сергєєва Лариса Миколаївна – завідувач кафедри професійної і вищої освіти Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, доктор педагогічних наук, професор;

Микитюк Світлана Миколаївна – директор Навчально-методичного Центру професійно-технічної освіти у Чернівецькій області;

Романова Ганна Миколаївна – професор кафедри професійної і вищої освіти Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, доктор педагогічних наук, професор;

Отамась Інна Григорівна – завідувач відділу наукової роботи, доцент кафедри професійної і вищої освіти Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, кандидат історичних наук, доцент;

Цимбал Орися Василівна – директор ДПТНЗ «Чернівецький професійний ліцей сфери послуг».

У – Управління розвитком ЗП(ПТ)О на засадах педагогічної логістики: стан, реалії, досвід: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 17 листопада 2022 р.) / ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Чернівці, 2022. 256 с.

ISBN 978-966-997-138-8

У збірнику вміщено матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Управління розвитком ЗП(ПТ)О на засадах педагогічної логістики: стан, реалії, досвід».

Для педагогічних і керівних кадрів установ і закладів професійної (професійно-технічної) освіти, фахової перед вищою та вищою освіти, наукових, науково-педагогічних працівників, аспірантів, докторантів, слухачів курсів підвищення кваліфікації.

Тексти тез подано в авторській редакції. Автори несуть відповідальність за опублікований матеріал.

УДК 377.091(043.2)

ISBN 978-966-997-138-8

© ДЗВО «УМО» НАПН України

© Навчально-методичний центр
ПТО у Чернівецькій області

3. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р., №1341. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>

Карліньська Яніна Валеріївна,
*заступник директора з навчальної роботи
Фахового коледжу «Універсум» Київського
університету імені Бориса Грінченка,
кандидат педагогічних наук*

ПЕДАГОГІЧНА ЛОГІСТИКА ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Законом України «Про фахову передвищу освіту» визначено обов'язки, окреслено завдання педагогічних працівників в умовах інтеграції фахової передвищої освіти [1]. Для цього необхідно істотно модернізувати професійний розвиток педагогічних працівників, удосконалити освітнє середовище закладів фахової передвищої освіти, зробивши його сприятливим для здійснення педагогічними працівниками фундаментальних досліджень, а також прикладних досліджень у сфері науки, що визначила їх професію. За таких умов актуальності набувають обґрунтування теоретичних основ професійного розвитку та кар'єрного зростання педагогічних працівників в умовах інтеграції фахової м освіти, їхній професійний розвиток на основі компетентнісного підходу.

Особливої актуальності набуває сьогодні педагогічна логістика як методологія управління розвитком закладів передвищої освіти, інструмент формування готовності педагога до інновацій як методології управління розвитком ЗФПО. Готовність як якісно стійкий стан, виявляється у високому рівні професійної компетентності педагогічного працівника, що базується на сукупності спеціальних знань і вмінь, та вмотивованому бажанні здійснювати цю діяльність, що складаються у структуру готовності педагога до роботи в сучасних умовах (Сергеева Л.М., 2020) [2; 73].

Найбільш сучасним і ефективним інструментом особистісного і професійного розвитку сьогодні визнається коучинг. Коучинг є однією з нових форм педагогічної логістики, що дозволяє вирішувати проблеми закладів фахової передвищої освіти, і окремого педагога.

Професійний саморозвиток та самореалізація науково-педагогічного працівника є метою коучингу. Коучинг вважається універсальним інструментом, що розкриває внутрішній потенціал педагога практично у всіх областях його діяльності. Методикою коучингу, у зв'язку з затребуваністю, прагнуть опанувати багато хто, але мало хто розуміє, що вона з себе представляє.

Коучинг сприяє забезпеченню вибору і реалізації оптимальних особистісних стратегій та професійному розвитку викладача.

У всьому світі коучинг визнаний найбільш сучасним і ефективно інструментом особистісного і про професійного розвитку: процеси прийняття рішення, планування, мотивації, делегування, управління конфліктами, ведення переговорів і т.д. через призму коучингу проходять швидше, яскравіше і набагато ефективніше. Методика була створена на межі психології, менеджменту, філософії та логіки, що зробило коучинг універсальним інструментом, що розкриває внутрішній потенціал людини практично у всіх областях його діяльності.

Є один дуже важливий момент, який необхідно враховувати, розглядаючи коучинг як робочий інструмент викладача: метою коуча є все ж не навчання, а стимулювання інтересу і бажання навчатися, і в цьому його принципова відмінність від педагога і наставника. Тому коучинг є не методикою навчання, а швидше інструментом підвищення його ефективності.

Коуч надихне і мотивує, виділить сильні сторони учня, які можуть стати опорою, розрахує ризики і, нарешті, вибере правильний момент для початку дій.

Сама методологія коучингу розвивається. Коучинг, консультування, наставництво, репетиторство мають відмінні фактори самовизначення, автономності, внутрішньої та зовнішньої мотивації, міжособистісних стосунків, поведінки лідера, рекомендованих програм, особливостей пов'язаних із віком, психічним здоров'ям тощо.

Метод коучингу ґрунтується на партнерській взаємодії у випадку взаємодії викладача та студента, тобто взаємодія повинна бути рівними, рівними в плані спілкування. Цей метод сприяє розвитку нових здібностей та навичок студента, який підвищує його ефективності як дослідника та мобілізації його внутрішнього потенціалу.

Основоположними в коучингу є прагнення до знань, до дослідницької діяльності та почуття відповідальності як перед собою та суспільством в цілому. Тому однією з основних цілей коучингу є навчити студента критично мислити, створювати нові речі та зробити їх якісно.

Основна мета коучингу – розкрити потенціал студента закладів фахової передвищої освіти через активну позицію спілкування. У процесі навчання рекомендуємо використовувати, дотримуючись комунікативних прийомів, як на лекціях, на семінарських та практичних заняттях: відкриті та закриті питання; альтернативні питання; короткі техніки дискусії; техніку активного слухання.

Коуч повинен дотримуватися основоположних принципів коучингу:

– у всіх людей є більш внутрішні здібності, ніж ті, що вони проявляють в своєму повсякденному житті;

- люди є повноцінними і досконалими;
- в людині вже є всі необхідні ресурси для досягнення успіху;
- схвалення, відкритість і довіра – ключ до взаємодії;
- люди завжди роблять найкращий вибір в існуючій ситуації;
- спрямованість із сьогодення в майбутнє;
- зосередженість на позитив;
- кожна людина має потужний потенціал;
- фокус на сильні сторони людини;
- фокус на конкретну мету в майбутньому.
- орієнтація на рішення, результат і активні дії.

Основними компетенціями коуча в освітньому процесі повинні бути: щирий інтерес до людини; емоційна компетентність; абсолютне сприйняття людини такою, якою вона є; здатність співпереживати, відчувати те, що відчуває інший; справжність власних відчуттів і чесність по відношенню до своїх почуттів; вміння слухати (не тільки що каже, а й про що мовчить людина); позиція, вільна від переваг, засуджень, думок, порад; професійні знання, ефективні техніки і прийоми, досвід.

У сфері освіти необхідно мати досвідчених фахівців – коучів, які допоможуть випускникам, студентам, викладачам дивитися на життя, людські цінності, кар'єрний ріст, особистісний ріст, методики досягнення поставлених цілей по-новому, з більш креативної точки зору.

Індивідуальна професійна траєкторія розвитку педагога може мати наступну структуру особистісно-орієнтованого і середовищного підходу:

- розвиток особистісних і професійно важливих якостей педагога; вибір педагогом компетенцій, якими він хотів би опанувати в ході підготовки до професійних випробувань;
- освоєння сучасних педагогічних технологій; знайомство з загальними основами сучасних психолого-педагогічних знань; освоєння сучасних технологій навчання і основ методики навчання по предмету;

- оволодіння теорією і практикою інноваційної, експериментальної та проектної діяльності вчителя; планування професійної кар'єри.

- участь в практиках: за рішенням педагогічних проблемних ситуацій; з розвитку рефлексивних здібностей педагога; професійного спілкування.

Підводячи підсумок вище сказаному, на наш погляд найбільш ефективним є поетапне впровадження коучингу і коучингового підходу в педагогічну логістику. Спочатку це навчання коучингу тих працівників освіти (педагогів, психологів, адміністрації), які вже інтуїтивно застосовують такий підхід в своїй роботі, яким близькі принципи коучингу. Навчені педагоги далі починають застосовувати отримані знання у практичній діяльності, напрацьовують досвід, питання, відповіді, власних модифікації коучингових технік, адаптованих до освітнього процесу. Таким чином, навколо педагогів буде формуватися особливий освітній простір, що залучає як студентів, так і інших педагогів. На цьому етапі особливо важливе підтримуюче середовище. Останній етап полягає у навчанні нових педагогів, поширенні успішного досвіду на конференціях, круглих столах, семінарах, на форумах, відкритих заняттях, в наукових статтях. Управління розвитком креативності педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти є важливим елементом педагогічної логістики та необхідним фактором забезпечення якості надання освітніх послуг, розвитку професійних, творчих, комунікативних здібностей здобувачів освіти.

Список використаної літератури

1. Про фахову передвищу освіту: Закон України від 30.03.2021 № 1369 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>
2. Сергеева Л.М. Нові можливості формальної та неформальної післядипломної освіти. Актуальні проблеми технологічної і професійної освіти. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, 14 травня 2020 р. Глухів: Глухівський ІПУ ім. О. Довженка, 2020. с. 282 С. 73–75.

Ковальова Людмила Олександрівна,
*майстер виробничого навчання, викладач
професійно-теоретичної підготовки ДНЗ
«Одеський центр професійно-технічної
освіти*

ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ СИТУАТИВНОГО НАВЧАННЯ (НА ПРИКЛАДІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ НА БАЗІ НАВЧАЛЬНО-ПРАКТИЧНОГО ЦЕНТРУ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ)

Сьогодні професія електромонтера з ремонту та обслуговування електроустаткування – одна з провідних на промислових підприємствах, у будівельних організаціях та організаціях комунального господарства. Разом з тим вона застосовується практично в усіх галузях господарства і потреба у електромонтерах постійна. Під час післявоєнної відбудови країни ця професія буде однією з найпотрібніших.

Але професія ця, як і раніше, залишається небезпечною і стресовою, особливо для молодих електромонтерів.

Саме тому перед сучасним викладачем стоїть проблема впровадження інноваційних методів і прийомів навчання здобувачів освіти, зокрема інтерактивних, комп'ютерних, з метою розвитку індивідуальності, творчої, комунікативної особистості. Суть інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається тільки шляхом постійної, активної взаємодії усіх здобувачів освіти. Головними в процесі навчання є взаємодія та співпраця. Результати досягаються взаємними зусиллями учасників процесу навчання.